



Egységes Kérelem- erdőgazdálkodási tevékenységekhez kötődő támogatások és a 2023-27-es időszakra szóló új Közös Agrárpolitika erdészeti vonatkozásai

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2023. április 18-19

Erdőgazdálkodás a KAP Stratégiai tervben (2023 –2027)

Agrárminisztérium
Erdészeti Fejlesztéspolitikai és Innovációs Főosztály



A Vidékfejlesztési Program erdészeti jogcímei

- Erdősítés támogatása (VP5- 8.1.1-16)
- Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása (VP5-8.2.1-16)
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése (VP5-8.3.1-17)
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása (VP5-8.4.1.-16)
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások (VP5- 8.5.1.-17)
- Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése (VP4-8.5.2.-17)
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások (VP5-8.6.1-17)
- Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek (VP5-8.6.2-16)
- Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése (VP4-15.2.1.1-16)
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése (VP4-15.2.1.2-17)
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések (VP4-15.1.1-17)
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16)
- Csemetekertek gépbeszerzése (VP2-4.1.3.7-20)



Amíg a KAP felhívások elindulnak...

Elérhető VP felhívások 2023.-ban:

- **Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16)**
- **Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása (VP5-8.4.1.-16)**

Az Agrárminisztérium Erdészeti Fejlesztéspolitikai és Innovációs Főosztály által újranyitásra felterjesztett további felhívások:

- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások (VP5- 8.5.1.-17)
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások (VP5-8.6.1-17)
- Csemetekertek gépbeszerzése (VP2-4.1.3.7-20)

KAP Stratégia olvasható



<https://kormany.hu/dokumentumtar/magyarország-kap-strategiai-terve-2023-2027>



Új nevezéktan:

- Jogcímek helyett beavatkozások
- Nevesített erdő-beavatkozások helyett közös kategóriák (pl. „beruházás”, „együttműködés”)

Eredményességi szemlélet (EU keret-rendelet):

Nem az a fontos, hogy magán vagy állami csinálja, hanem, hogy megcsinálja (= EU célokhoz hozzájárulás)
Ugyanazért az eredményért ugyanaz a támogatás jár.

Egységköltség kalkuláció:

A SOE ERTI készítette (2004 óta elfogadja az EU Bizottság, mint független és hozzáértő szervezet)
2018 - 2021. évi adatok alapul vételével készült, 365 Ft/euro árfolyamon (frissebb adat alapon módosítható)

Szakirányítók szempontjából:

Minden esetben külön megjelenítésre került a szakirányítás, illetve a gazdálkodási naplózás költsége



Beavatkozási logika

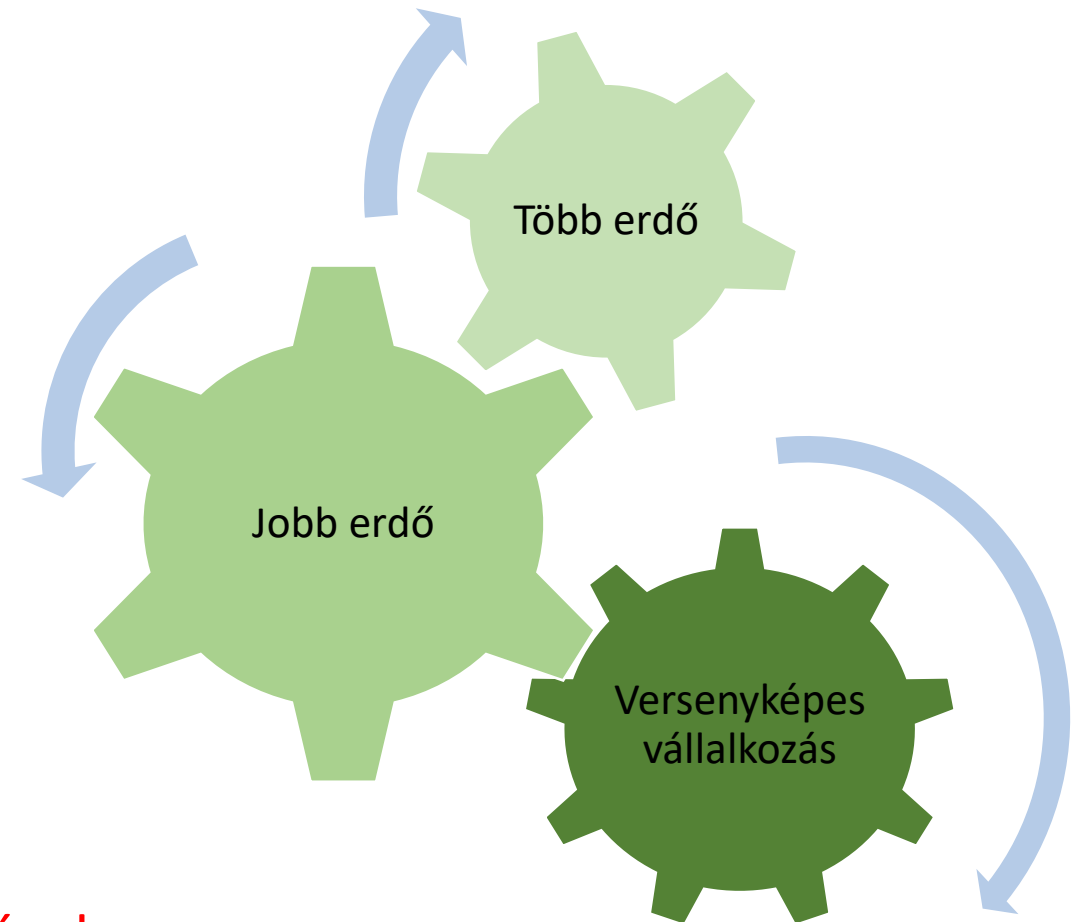
Ágazati fejlesztéspolitikai célok:

- Több erdő
- Jobb erdő
- Versenyképes vállalkozás

Átfogó cél: tudásbővítés, tudásátadás

Eszközei:

- **Információ: tájékoztatás, tanácsadás**
- **Korszerű tudás: képzések, bemutató üzem**
- **Felkészülés a jövőre: innovációs együttműködések**





Erdőgazdálkodásban alkalmazható beavatkozás típusok:

2115/2021/EU rendelet 69. cikk – vidékfejlesztés (EMVA)

- a környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások;
(RD35, RD36, RD39)
- bizonyos kötelező követelményekből eredő terület-specifikus hátrányok;
(RD34)
- beruházások;
(RD37, RD38, RD40, RD11, RD43)
- a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése (átalány típusú);
(RD08/B)
- együttműködés;
(RD37, RD51, RD52)
- az ismeretek cseréje és az információk terjesztése, innováció.
(RD58, RD59, RD61, RD61)



Több erdő

Több erdő (1)



RD38 – Erdősítés és fásítás beruházás (+ RD39: ápolás és jövedelem pótlás)

- továbbra is egyben fogja kezelni a végrehajtás

ÚJDONSÁGOK

Elegyesség két fokozatban lesz támogatható, **és csak egymásra épülve:**

- legalább 10% elegyesség,
- ritka elegy

Kiválasztási kritériumok kötelező alkalmazása (mivel termelő beruházás!) - nem fog minden nyerni

Termőhelyi alkalmasság alátámasztásához kötelező a **SiteViewer** döntéstámogató eszköz alkalmazása.

Célérték: 20 000 ha



ÚJ: támogatható terület marad az agrár-erdészeti rendszer által elfoglalt, mgi művelésben álló terület is (2115/2021/EU rendelet)

Agro-ökológiai nem termelő beruházások között kell keresni !!!!

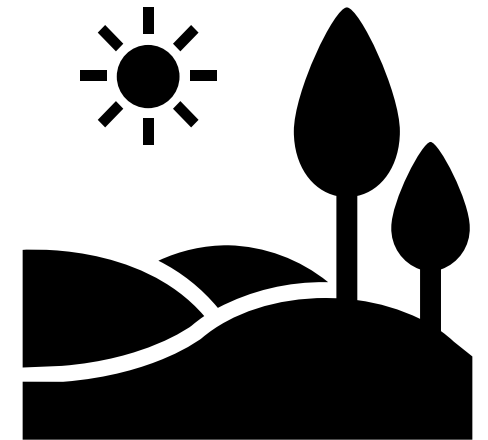
RD21 /Ba-Bc: létesítés (környezeti/klíma célú nem termelő beruházás)

RD22/ Ba-Bc: 7 évig ápolás és jövedelempótlás (környezeti/klíma célú kötelezettség vállalás)

Kínálat:

- a) Mezővédő fasor: 10 méter, 1 sor fa, max. 35 db/ha
- b) Mezővédő erdősáv: 26 méter, 5 sor fa+ 2 sor cserje
- c) Gyep fával: maximum 100 db/ha

Mindkét beavatkozásban minden elem egységkölttség alapú lesz!





Jobb erdő

Jobb erdő – klíma és környezeti kihívások kezelése (1)



RD34: Erdőterületeknek nyújtott Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőrészek erdőgazdálkodója részére kompenzációs kifizetés

A támogatás rendszere a korábbival megegyező, 33 különböző kompenzációs egységköltség alapú (természetességi kategória, állománytípus, kor)

A védett és fokozottan védett erdőterületek további kb. 8 000 hektár magánerdő részére jelentenek jogosultságot (az államiakban nem, mert azt lefedi a „sapka”)

Az egy jogosult részére kifizethető támogatás maximuma (sapka = capping): 500 000 euro/év: ez a **magánerdők estében továbbra is 100% kifizetést jelent**, egyes állami gazdálkodók a jogosultság kb. 2–50%-át kaphatják meg (az összes állami Zrt, 5 NPI is).

Jobb erdő – klíma- és környezeti kihívások kezelése (2)



RD41: Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások

(klíma vagy környezeti célú = nem termelő beruházások)

A beavatkozás a VP 8.3.1 (erdőpotenciál károk megelőzése), 8.4.1 (károsodott erdő-potenciál helyreállítása) és 8.5.1 (erdő környezeti, klíma állapotának javítása) összevonásával és kibővítésével jött létre

A/ célterület: erdőpotenciál károsodásának megelőzése = VP

B/ célterület: károsodott erdőpotenciál helyreállítása

Új: folyamatban lévő állományban csak pótlás lesz támogatható (mivel az új vagy felújítás alatti állomány még széles körben támogatás alatt fog állni – RD 39, RD35/2 vagy RD41/C)

C/ célterület: erdőszerkezet-átalakítás vagy javított felújítás

Legfontosabb újdonság: „javított felújítás” is támogatható: magasabb természetességi kategória elérése nélkül, de meghatározott elegyesség vállalásával.

Továbbá: javított felújításnak és szerkezet-átalakításnak folyamatos változata is lesz (EKV:2a és 2b)

= felújítási kötelezettség nélküli javított felújítás vagy szerkezetátalakítás



EKV célprogramok

1/a – Örökerdő üzemmódra történő átállás (10 év)

1/b – Örökerdő üzemmód fenntartása (10 év)

1/c – Faanyag termelést nem szolgáló üzemmódra történő átállás (10 év)

2/a – Folyamatos (végvágás nélküli) szerkezet-átalakítás (5-10 év állománytól függően)

2/b – Folyamatos (végvágás nélküli) javított felújítás (5-10 év állománytól függően)

3 – Idegen honos fajok visszaszorítása (5 éves - **új: évenkénti kifizetéssel**)

4 – Tisztás visszaalakítása (5 éves – **új: évenkénti kifizetéssel**)

5 – Kézimunka-igényes ápolás (5 éves)

6 – Kíméletes közelítés (5 éves) – **ÚJ: tengelyes megoldások NEM**

7 – **ÚJ: Kis léptékű ökoszisztéma szolgáltatások, moduláris (5 éves)**

Ezek: 1: mikro-élőhelyek megőrzése (pl. kis vízfelület, tanúfák/ biotóp fák, vizes élőhely, gyepfolt, böhöncös egyedek, álló vagy fekvő holt fa, cserje-csoport); 2: odú kihelyezés; 3: makktálca kihelyezés és feltöltés/év; 4: szórvány elegyfák megőrzése; 6: közjóléti infrastruktúra gondozása. Más célprogrammal együtt nem igényelhető.

Mindegyikre érvényes: évenkénti bontásban is meg kell tervezni a vállalást, ezt kell rögzíteni a Gazdálkodási Naplóban, ami az ellenőrzés alapját is képezi (mint az AKG-nál).



RD36: Erdő-genetikai több éves kötelezettségvállalások:

Egyértelműsítésre került, hogy 2x2 féle vállalás tehető, minden esetben 7 éves vállalás.

Gazdálkodási naplózás itt is kötelező lesz – évenként.

1/ In situ (génkészlet megőrzés természetes élőhelyén)

- a) új létesítés és fenntartása,
- b) meglévő állomány fenntartása, ápolása

Ezek:

- Erdészeti génrezervátum
- Magtermelésre kijelölt törzsállomány

2/ Ex situ formák (élőhelyen kívül)

- a) új létesítés és fenntartás,
- b) meglévő fenntartása, ápolása

Ezek:

- Géngyűjtemény, juvenilis
- (genetikai állomány megőrzése és javítása csemetekertben)



RD37 Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú komplex megoldásai (alapvetően az erdő ellenállóképességének javítása által)

Célja: első sorban természetközeli megoldásokkal, nagyobb léptékben jó példák kialakítása, ezek mintaként (is) felhasználása – pl. „bemutató üzem” funkcióval; ágazat-közi és nemzetközi együttműködésekben részvétel még komplexebb területeken és megoldásokkal, stb.

Projekt-terület: legalább 1 000 hektár erdő

Együttműködők: legalább 5 különböző erdőgazdálkodó és más, közvetlenül érintett földhasználó (pl. önkormányzat, mgi termelő – tájban vízvisszatartás, lefolyás-lassítás)

Projekt-méret: kb. 1 M€/projekt (10 db projekt)

(NEM a nagy és szürke infrastrukturális beruházások otthona)

Vegyes jellegű támogatás: átalány és beruházási költségek mix



Versenyképesebb erdőgazdálkodás

Versenyképesebb erdőgazdálkodás (1)



RD40 – Versenyképes erdőgazdálkodás beruházásai (for profit) 5 célterület egyben:

ÚJ: nem csak „gép és technológia”, így végre a telephely-fejlesztés is támogathatóvá válik

- Erdészeti szaporító anyag előállítás
- Erdőgazdálkodás
- Hozzáadott érték növelése (elsődleges fafeldolgozás)
- Digitális megoldások eszközei (hardver és szoftver)
- Erdei termelési potenciál mobilizálása (= VP 8.6.2)

Támogatási intenzitás: 50 - 65 %

Célérték: 1 000 támogatott projekt



RD47 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és az erdőgazdálkodás területén működő, nemzetközileg elismert minőségbiztosítási- és irányítási rendszerekhez (Pl. EMAS, ISO, BRC, IFS, GMP, Global G.A.P. illetve **FSC, PEFC**) való csatlakozásának előmozdítása támogatása horizontális vagy vertikális együttműködés segítségével.

Versenyképesebb erdőgazdálkodás (3)



RD08/B: Fiatal erdőgazdálkodó vállalkozás-indítása (csak vidéki térségben)

- 40 év alatti,
- **Jogosult szakszemély** minősítéssel
- Legalább 20 ha erdő tekintetében ÚJ erdőgazdálkodó (családban szerzés/átadás: NEM)
- Egyéb szakmai feladat vállalása (szakirányító, szaktanácsadó, faluerdész, oktató) előny
- További képzés vállalása előny

5 + 5 évre tehető vállalás, maximum 100 000 euro értékben

Támogatás jellege: „egyösszegű átalány”

DE: részletekben, az üzleti tervben vállalt előrehaladás évenkénti megvalósulásához kötve

Kötelező képzés 1 nap/év (5 évig) + speciális szaktanácsadó igénybe vétele (mentorálás)

Célérték: 100 új, fiatal vállalkozó - **legalább 20 hektáron bejegyzett erdőgazdálkodó**

(csak szakirányításra létrehozandó vállalkozás nem támogatható)



RD11 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja

A cím megtévesztő, mert jogosult a vidéki területen működő erdőgazdálkodó is

„A beavatkozás keretében azon tevékenységek támogathatók, amelyek valamilyen módon **kapcsolódnak** a mezőgazdasági, vagy erdőgazdálkodási tevékenységhez.”

„A beavatkozás **a nem** mezőgazdasági, vagy nem erdőgazdálkodási termelő, feldolgozó és szolgáltató tevékenységek fejlesztését szolgáló beruházásokat támogatja.”

Kötelezettség:

- A **támogatott**, nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó árbevétel nő
- A pályázat tárgyát képező projekthez köthető, nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó **árbevételnek a kötelezettségvállalási időszak végére a projekt összköltségének legalább 10%-át el kell érnie.**

Beruházás jellegű (termelő, vagyis 50-65% támogatási intenzitás adható)



RD43 - Vidéki infrastrukturális fejlesztések kistelepüléseken

egy célterületénél ismét jogosult az erdőgazdálkodó is

C célterület: külterületi helyi közutak fejlesztése és fenntartása (kizárólag helyrajzi számmal ellátott, a támogatást igénylő tulajdonában, vagy vagyonkezelésében lévő utak);

Beruházás jellegű beavatkozás: %-os támogatás intenzitás kerül meghatározásra.

Célszerű más érintettel kooperálni (pl. önkormányzat)



RD51 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív- és ökoturisztikai fejlesztésért

Legalább egy mezőgazdasági termelő vagy erdőgazdálkodó és legalább egy, turizmussal foglalkozó, helyi non-profit szervezet vagy helyben működő, turisztikai szolgáltatást nyújtó vállalkozás együttműködése

Beruházás jellegű beavatkozás: %-os támogatás intenzitás kerül meghatározásra.

Vegyes jellegű: az együttműködési és járulékos költségek átalány támogatással, míg a beruházási elemre %-os támogatás intenzitás kerül meghatározásra.

RD52 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

- **Erdőgazdálkodó és közszolgáltató felhasználó tartós** együttműködése
- 0.2 - 1 MW közötti lokális fűtőmű beruházásra **és** min 10 éves üzemeltetési együttműködésre.
- **Vegyes jellegű:** az együttműködési és járulékos költségek átalány támogatással, míg a beruházási elemre %-os támogatás intenzitás kerül meghatározásra.

Tudásbővítés és tudásmegosztás (1) - AKIS



Mi az AKIS? **A**gricultural **K**nowledge and **I**nnovation **S**ystem

= Agrár Tudás és Innovációs Hálózat

EU (KAP) elvárás, hogy a tudás-bővítés és főleg a tudás-átadás egységes, minőségi és strukturált rendszert alkosson, az AM pedig elkötelezett ebben.

Egységes működési, minőségbiztosítási és segítő keretrendszer kerül bevezetése

- Az Agrárminisztériumban: AKIS Koordinációs Egység jön létre
- A NAK-ban Széchenyi Akkreditációs Központ alakul (releváns: RD 58 és RD 59 esetében)
- Egységes, informatikai alapú nyilvántartás fogja kezelni a támogatott szolgáltatásokat
- Továbbá a tudás- és információs hálózatok erősítése érdekében Támogató Egységek (TE)
 - Zöld TE: NAK-ban
 - Innovációs és digitalizációs TE: AKI-ban



Lássuk, miből főzzünk!

Régi/ÚJ Eszközök: RD58, RD59, RD60, RD61

RD58: Szakmai továbbképzések (CSAK felnőttképzési formában)

4 féle: kötelező, egyéb szakmai, hatósági képzés, végzettséget adó képzés

SZAK előzetes akkreditációt végez a képző szervezet és képzési programja tekintetében is

RD59: Szaktanácsadás

- **A szaktanácsadó megy az ügyfélhez, konkrét gazdálkodási témában nyújt segítséget.**

- A támogatható (első sorban KAP-specifikus + a legfontosabb EU politikákhoz kapcsoló témák) szaktanácsadási témákat ki kell alakítani, képzést és továbbképzést kialakítani

SZAK előzetes akkreditációt végez a potenciális szolgáltató szervezet tekintetében is



RD60: Tájékoztatási szolgáltatás (NAK falugazdász hálózat)

Falugazdász: a NAK alkalmazásában áll teljes munkaidőben. Feladata általános tájékoztatás nyújtása (személyes, e-mail, telefon). **ELSŐSORBAN a KAP eredményes igénybe vételéhez szükséges, általános információt nyújt: az ügyfél megy az információért.**

Miért van szükség a „faluerdészekre”?

- Gazdálkodó nélküli erdőtulajdonosok részére is szükséges alapvető információk nyújtása,
- Erdészeti hatóságok, szaktanácsadók és szakirányítók tehermentesítése alapkérdésekben
- **Tapasztalat: VP-s hibaráta sokszoros az erdős jogcímeken = FÖLTARTJA A SORT!!!**



RD61: Agrár-innovációs együttműködések (EIP)

A KAP-támogatással megvalósuló KFI-k célja a gazdálkodók számára közvetlenül hasznosítható újdonságok együttes alkalmazása. De: nem innováció, ami „piacon már kapható”

1) Ágazati jelentőségű témák (KAP Stratégiában nevesítettek). Ezek között 2 erdős:

- Országos (egységes) vadhatás-monitoring rendszer kialakítása
- Országos (egységes) látogató-monitoring rendszer kialakítása

2) Alulról jövő kezdeményezések (célérték: kb. 60 db pályázat)

Nem támogatható: (felfedező) alapkutatás, OCS csak kutatók részvételével

Jelentős újdonságok és egyszerűsítések lesznek a lebonyolításban is:

- A pályázást előkészítő mentorálás előzi meg (AKI, mint Innovációs és Digitalizációs Támogató Egység)
- Egy projekten belül többféle elszámolás is lehetséges lesz:
 - közvetett költségek %-os átalány és napidíj-átalány formában (mint a Horizon EU)
 - beruházási elemek tényleges költség alapon („számlás”)
 - kis léptékű beruházási tartalmú projektek esetében „minden egyben” elszámolás is lehetséges

További feladatok – dióhéjban



- Felhívások előkészítése: AM szakpolitika, IH, MÁK, Korm. Hiv., NFK, NAK, stb.
- Útmutatók és segédletek készítése (mezővédő fasorhoz és erdősávhoz is!)
- Újdonságokhoz képzési anyagok készítése, képzők képzése
- Teljesen új: vállalkozás-indítási képzés és mentorálás kialakítása
- Egységes alkalmazásra felkészülés: Szakpolitika - IH – MÁK – KH – NFK - NAK.
- Végrehajtási intézményrendszerben szerepvállalás újratárgyalása:
 - delegált feladatok, létszám, finanszírozás, hatékony számonkérés....
- Faluerdészek szervezetbe integrálása (NAK) és felkészítése
- Informálás – KAP-ról és a faluerdészek elérhetőségéről, feladatairól
- Együttműködési projektek előkészítése:
 - Erdőtűz-megelőzés, kiemelt EIP projektek,
 - Egyéb: EIP-projektek, minőségtanúsítás (FSC/PEFC), lokális biomassza



Köszönöm megtisztelő figyelmüket!